

Judyta.

Gotowa na wszystko, aby obronić miasto.

1. Modlitwa na rozpoczęcie
- modlitwa do Ducha Świętego
2. Fragmenty do zapoznania się
 - Pismo Święte: Jdt 8-16, Prz 31, 10-31, Mt 4, 1-11

3. Metody aktywizacji

Próbujemy przywołać postacie z Pisma Świętego, którym Bóg powierzył wykonanie ważnego zadania, pomimo tego, że z pozoru nie były one znaczące. (Dawid, Maryja, pasterze – świadkowie narodzenia Jezusa)

4. Wstęp do spotkania

Wdowy w czasach biblijnych

W mentalności izraelskiej kobieta mogła realizować swoje powołanie tylko jako żona lub matka. W związku z tym, bycie wdową, a zwłaszcza wdową bezdzietną odbierane było jako znak hańby. W takiej sytuacji życiowej upatrywano kary, która rozciągała się na wdowę za grzechy jej męża.

Pojawienie się Judyty w Piśmie

Księga Judyty składa się z 16 rozdziałów, jednak sama postać Judyty pojawia się dopiero w 8. rozdziale! Poprzednie siedem rozdziałów opowiada o Nabuchodonozorze: jego sile, wojskach, podbojach, zwycięstwach nad wrogami. O tym jaki postać budził wśród swoich przeciwników. Autor księgi obrazuje w ten sposób z jaką potęgą będzie mierzyć się Judyta - nieskończona potęga vs nieskończona słabość (w kategoriach tamtejszego świata).

5. Co wiemy o biblijnej Judycie?

- Kim była? Była kobietą piękną („Była piękna i na wejrzenie bardzo miła” Jdt 8,7) i bogatą. Bogactwo odziedziczyła po mężu – Manassesie, który zmarł podczas żniw jęczmienia, doznając udaru słonecznego. Po śmierci męża Judyta przyodziła się w skromne wdowie szaty i wór na biodra; pościła przez wszystkie dni swojego wdowieństwa za wyjątkiem wydarzeń religijnych.

- **TŁO HISTORYCZNO-POLITYCZNE**

Historia Judyty ukazana jest w Biblii na tle zagrożenia Izraela ze strony Nabuchodonozora w VI wieku p.n.e.. Holofernes, naczelnny dowódca wojsk, zmusza siłą narody do podporządkowania się imperatorowi. Co więcej, w swojej gorliwości żąda, by wszystkie narody uznały w nim boga (Jdt 3, 8). Mieszkańcy Fenicji czynią to z lękiem i pokorą. Jedynie naród izraelski, mimo olbrzymiej przewagi wroga, postanawia się bronić. Miejscem strategicznym staje się Betulia, broniąca dostępu do ziem Izraelitów; jej symboliczna nazwa nawiązuje do Betel („dom Boga”). Mieszkańcy bronili miasta przez trzydzieści cztery dni; jednak gdy zabrakło wody popadli w zwątpienie, stracili ducha ich dzieci, a kobiety i młodzieńcy mdleli z pragnienia i padali na ulicach miasta i przy wejściach do bram, i nie było w nich siły (Jdt 7, 22). Wówczas przywódca miasta, Ozjasz, obiecuje je poddać po pięciu dniach dalszej obrony, jeżeli nie otrzymają pomocy od Boga (Jdt 7, 29nn). (fragment ze strony: <https://jezuici.pl/2018/11/judyta-kobieta-piekna-madra-i-odwazna/>)

- **ROLA JUDYTY**

Judyta obserwując postawę starszych miasta, wzywa ich do siebie, aby tam upomnieć ich zuchwalstwo. Mieszkańcy chcą bowiem wystawić Boga na próbę, wyznaczając termin, po upłynięciu którego, z braku pomocy od Boga, poddadzą się, lekceważąc tym samym obietnicę Jego ochrony wobec Narodu Wybranego.

Judyta prosi starszych miasta o cierpliwość i zaufanie, podczas gdy sama realizuje plan obrony miasta. Przybrana w piękne szaty, biżuterię i wonne oleje udaje się do obozu wroga, gdzie dzięki pięknu zewnętrznemu udaje jej się oszukać Holofernesa. Holofernes zachwycony urodą Judyty i jej fałszywą obietnicą pomocy w zwycięstwie nad Izraelitami, przyjmuje kobietę do obozu. Podczas jednej z uczt oczarowany pięknem Judyty wódz postanawia obcować z nią. Judyta podstępem zaciąga wroga do łoża, gdzie mieczem odcina mu głowę, wywołując popłoch w obozie i umożliwiając Izraelitom zwycięstwo.

6. Czego uczy nas historia Judyty?

1) ZWYKŁA WDOWA UPOMINA STARSZYCH W MIEŚCIE

- Starszyzna miasta stawia Bogu warunek: jeżeli nie obroni On miasta w ciągu 5 dni, Izraelici wydadzą je w ręce wrogów;
- w upomnieniu przejawia się mądrość Judyty;
- „Kim wy właściwie jesteście, żeście wystawiali na próbę w dniu dzisiejszym Boga i postawili siebie ponad Boga między synami ludzkimi?” (Jdt 8, 12);

- nie możemy traktować Boga w sposób instrumentalny, przyjęcie Jego woli nie powinno ograniczać się jedynie do sytuacji, kiedy w naszym życiu nie dzieje się nic złego;
- wystawianie Boga na próbę przez mieszkańców miasta porównać można do sceny kuszenia na pustyni, kiedy diabeł w próbie prowokacji rzekł do Jezusa: „Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się w dół, napisane jest bowiem: Aniołom swoim da rozkaz co do ciebie, a na rękach nosić cię będą, byś przypadkiem nie uraził swej nogi o kamień” (Mt 4,6) – stawianie wszelkiego rodzaju „ultimatywów” wobec Boga jest zatem sposobem szatana, przez który chce on wystawić naszą wiarę na próbę.

2) MODLITWA POZWALA NAM ODKRYĆ NASZĄ WARTOŚĆ

- Judyta ma świadomość swojej wartości, dzięki czemu nie boi się wykonania swojego planu. Zwraca też uwagę starszym miasta, których w tamtych czasach wywyższała wobec wdowy nie tylko pozycja w hierarchii społecznej, ale też płeć, a nawet wiek;
- Judyta stanowi uosobienie kobiety, która jest piękna w sposób integralny – jej zewnętrzne piękno stanowi obraz piękna wewnętrznego płynącego z głębokiej relacji z Bogiem. (Por. Prz 31, 10-31 tj. Poemat o dzielnej niewiaście – na spotkaniu można spróbować skonfrontować obraz z poematu z postawą Judyty oraz postawą, jaka oczekiwana jest od kobiety współcześnie);
- poczucie wartości Judyty bierze się z jej zażytej relacji z Bogiem, którą intensywnie budowała odkąd została wdową. Częste obcowanie z Bogiem, gdzie mogła stawać w prawdzie, nie bojąc się niesprawiedliwej opinii ani zlekceważenia, nauczyło ją jak akceptować siebie i doceniać swoją wartość.

3) BÓG NIE KLASYFIKUJE TYCH, KTÓRYCH WYBIERA DO REALIZACJI SWOJEGO PLANU

- Wybranie Judyty jako tej, która ma ocalić Izraelitów przed kolejną niewolą z pozoru wydaje się niezrozumiałe – nie ma ona zwykłych przymiotów typowego bohatera, nie wykazuje się siłą, ani umiejętnościami koniecznymi w walce (obrazem tego jest chociażby fakt, że dla ucięcia głowy wrogowi potrzebne jej były dwa uderzenia mieczem), jako wdowa zajmuje w ówczesnym Izraelu marginalną pozycję społeczną;
- Bóg jednak postanawia posłużyć się nią przy wykonaniu planu ocalenia miasta przed natarciem, a Judyta dzięki swojej odwadze udowadnia słuszność tego wyboru, dokonując czegoś, czego żaden mężczyzna, ani wojownik nie był w stanie zrobić.
- „Przeto przypatrzcie się, bracia, powołaniu waszemu! Niewielu tam mędrców według oceny ludzkiej, niewielu możliwych, niewielu szlachetnie urodzonych. Bóg wybrał właśnie to, co głupie w oczach świata [...], wybrał to co niemocne [...], i to, co nie jest szlachetnie urodzone według świata i wzgardzone [...] (1 Kor 1, 26-28).”

7. Zakończenie

Judyta wszystko co osiągnęła zawdzięcza głębokiej relacji z Bogiem. Zastajemy ją skupioną na modlitwie właściwie w każdym momencie jej historii - modli się i pości intensywnie jako wdowa, a gdy budzi się do działania i wykonywania planu ocalenia miasta, nie tylko nie zapomina o modlitwie, ale zawiera Bogu każdą swoją czynność. Jest przykładem tego, że modlitwa hartuje nas i przygotowuje na trudy codzienności.

Judyta posiada cechy, których uosobieniem jest Maryja (tekst Godzinek: „O mężna białogłowo, Judyt wojująca, od niewoli okrutnej lud swój ratująca”), a jej zwycięstwo nad Holofernelem jest figurą zwycięstwa Maryi nad szatanem. W jej postaci wypełniają się także słowa Boga skierowane do szatana w Raju: „Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono zmiążdży ci głowę, a ty zmiążdżysz mu piętę” (Rdz 3, 15). Ostatecznego zwycięstwa nad wrogiem ludzkości dokona Syn Maryi, Jezus Chrystus, poprzez swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie.

- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012
- *Skądże nadejdzie mi pomoc? (Ps 121,1) Wokół wdowieństwa w Biblii*, Piotr Ostański, Poznańskie Studia Teologiczne Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Wydział Teologiczny, Tom 16, 2004
- *Kobiety, które kochał Bóg*; Maria Miduch; wyd. WAM; Kraków (2018)
- *Judyta – kobieta piękna, mądra i odważna*, Stanisław Biel SJ
(<https://jezuici.pl/2018/11/judyta-kobieta-piekna-madra-i-odwazna/>)